

ЗАЧІСКИ СТИЛЮ МОДЕРН ТА ПОСТМОДЕРНУ

Стиль модерн вплинув на розвиток прикладного мистецтва і культури ХХ ст. загалом. Перші його десятиліття були періодом великих змін у житті людей. Після Першої світової війни, жовтневого перевороту 1917 р. настав новий час, почали «набирати сили» нові ідеології, змінилися погляди на культуру, мистецтво, моду. Посилилися процеси емансипації жінок. Нові напрями у мистецтві — символізм, кубізм — створили сучасні еталони жіночої вроди. Утвердження єдиних стандартів у практично-діловому одязі надихнуло модельєрів на створення ілюзії «хлопчачої» фігури у жіночому образі. Короткі стрижки, які з'явилися в період модерну, супроводжували подібний образ. На обличчя густо накладали косметику. В жіночому образі поєднувалися риси підлітка з ознаками спокусливої зрілості (рис. 5.1).

Носіями такого ідеалу в 20-ті рейси ХХ ст. були сестри-близнюки, знамениті танцівниці Доллі. Вони носили коротку хлопчачу стрижку, яку в побуті назвали на честь сестер «Доллі».

У моду ввійшли лобні пов'язки (особливо шановані славетною танцівницею Айседорою Дункан); глибоко насунуті на чоло капелюшки, що тісно прилягали до голови. Нарядні зачіски прикрашали пір'ям і брошками (рис. 5.2). Мистецький напрям символізму вплинув і на створення модного гриму: ніжна блідість, затемнені повіки — так званий «містичний погляд», яскраво нафарбовані губи; з'явилися накладні вії, які надавали очам ще більшої таємничості.

Рис. 5.1. Жіночий образ підлітка з ознаками спокусливої зрілості

Рис. 5.2. Зачіска у стилі постмодерну («Доллі»)

У мистецтві початку ХХ ст. одним із провідних напрямів був кубізм (франц. *sibiste*, від *sibe* — куб). Ця модерністська течія з'явилася у Франції й переважала в образотворчому мистецтві першої чверті ХХ ст. Її започаткували такі відомі художники, як П. Пікассо, Ж. Брак, Х. Гріс. Для цього напрямку характерне конструювання об'ємних форм на площині (куб, конус, циліндр), поділ складних форм на прості. Деформуючи образи реального світу, кубізм став попередником наступних модерністських течій у світовому мистецтві, в тому числі й перукарському. Значний вплив мав цей напрям і на вітчизняну моду. Під його впливом створювався характерний для пролетарського стилю образ радянського трудівника. Слід відзначити цілісність підходу до створення цього образу. Стиль в одязі відповідав стилю зачісок і за ідеологічним наповненням відображав смаки і ритми життя 20-х років ХХ ст. Сукні шили з тканин, розмальованих фантазійними малюнками, доповнюючи їх довгим намистом. Значно коротшими стали спідниці. Серед робітничої молоді з'явилася зачіска з коротким волоссям на потилиці та довгим об'ємним чубом, який завивали в кучері.

У 1923 р. відбулася значна подія — вийшов перший у Радянському Союзі журнал мод «Ательє». Він відображав характерні для радянського мистецтва віяння «пролетарської» моди, в якій широко використовувалися принципи популярного на той час у всьому світі кубізму.

Повніше уявлення про моду 20-х років з'явиться, якщо нагадати про органічний зв'язок мистецтва різних видів і зокрема про те, що значного поширення в музичному мистецтві початку ХХ ст. набула джазова музика. Природним було захоплення танцями. Це був час чарльстону і танго, «шиммі» й фокстроту. Танці стали настільки популярними, що їхні назви давали зачіскам. Наприклад, «фокстрот» являв собою стрижку з коротким волоссям на потилиці, трохи подовженим на скронях, зачесаним до обличчя у вигляді півмісяця. Чілка була прямою й короткою (рис. 5.3).

На портреті «зірки» німого кіно Асти Нільсен можна побачити саме таку зачіску. Зачіска «фокстрот» була популярною за часів НЕПу (рис. 5.4).

Рис. 5.3. Зачіска

На основі «фокс-знову стали копф».

З'явилися — поєднання хвиля» у 20-ті комбінували з всій голові на коротких стрижках і волосі середньої довжини (рис. 5.5 а, б).

«фокстрот»

троту» наприкінці 20-х років ХХ ст. модними стрижки «боб», «гарсон», «російська», «бубі

комбінації таких стрижок. Наприклад, «боб-каре» «російської» стрижки і «боб». Укладка «холодна роки здатна була прикрасити будь-яку зачіску, її валиками на потилиці, виконували частково або по

Модним став елемент зачісування волосся на обличчя у вигляді напівкруглих об'ємів на рівні щік. Такі зачіски також комбінували з «хвилями».

Наприкінці 20-х років з'явилася комбінована укладка волосся, що складалася з «холодної хвилі» навколо обличчя і кучерявого волосся на потилиці. Акторка німого кіно Ольга Беляєва носила саме таку зачіску.

Чоловічі зачіски практично не змінилися. Коротка стрижка була найпопулярнішою. Деякі чоловіки доповнювали зачіску вусами. З'явилися «вуса бюрократа»: над верхньою губою формували невеликий квадрат із короткого волосся. Зустрічалися короткі вуса із закрученими догори кінцями. Втратила колишню популярність борода, хоча серед інтелігентів можна було побачити невеличку борідку.

Рис. 5.4. Варіант зачіски «фокстрот»

а б

Рис. 5.5. Жіночі зачіски 20-х років ХХ ст.:

а — укладка «холодна хвиля» у поєднанні із джгутами; б — різновид зачіски «бубі копф»

Рис. 5.6. Ідеал жінки 30-х років ХХ ст.

У 30-ті роки ХХ ст. новий естетичний ідеал втратив ті риси енергії, молодості, життєрадісного світосприйняття, які були в попередньому десятилітті. Жіночий ідеал поступово переорієнтовується на більш зрілий вік входить у моду підкреслена жіночість, навіть деякі міщанські риси. Образи, створені в кіно Гретою Гарбо, Марлен Дітріх, Любов'ю Орловою, Мариною Ладініною та іншими кінозірками, поєднали риси романтизму, ексцентризму, незалежності. Ідеал 30-х років — струнка, спортивна жінка з тонкою талією й вузькими стегнами, довгонога з пухнастим волоссям (рис. 5.6). Перевагу віддавали білявкам. Волосся завивали в кучері, хвилями зачісували набік або назад.

Ще у 1927 р. в Німеччині було запатентовано препарат для завивання волосся на тривалий час. Його винахідниками були Франц Штреєр та його сини, які активно працювали над новою технологією завивки — хімічної. В Америці також з'являється технологія, що дорівнювала винаходу Штреєрів. Тому на початку 30-х років у Голівуді настав бум хімічної завивки. Жінки в Європі також наслідували заокеанську моду. Більшість жінок завивали волосся, створюючи різні форми. Найпопулярнішою стала зачіска «вінець». Волосся зверху залишали гладеньким, а по колу накручували на папільйотки. Знову став популярним перманент, тобто термічна завивка (рис. 5.7 а).

Робітниці носили прості зачіски, що нагадували «російську» стрижку (рис. 5.7 б). Прикрашали зачіску гребінцем на маківці. На подовженому волоссі робили напівкруглу форму, що нагадувала зачіску «паж». Характерними рисами макіяжу 30-х років були тонкі брови, довгі вії, яскрава помада. Великою популярністю користувалися суміші для знебарвлення волосся. Подовжене волосся укладали, піднімаючи вгору у вигляді валиків (рис. 5.8 а). Зачіски із хвилями також не виходили з моди (рис. 5.8 б, в, г, д, е, є).

Рис. 5.7. Зачіски 30-х років ХХ ст.: а — перманент; б — варіант «російської» зачіски

У 30-ті роки чоловіки віддавали перевагу голеному обличчю. Лише чоловіки «елегантного віку» дозволяли собі носити невеликі бороди овальної або загостреної

загостреної

Популярними чоловічими стрижками стали «бокс», «напівбокс», «полька», «літня», «їжак». Спортивні стрижки «бокс», «напівбокс» з'явилися під зростаючим впливом спортивної моди, необхідності створити цілісний образ енергійної молоді людини спортивного стилю. Стрижки «бокс» і «напівбокс» дуже подібні.

Різниця лише в довжині волосся — «бокс» трохи коротший. Стрижки виконували за допомогою ручної або електричної машинки. Підручники того часу давали докладні технології виконання коротких стрижок. «Бокс» починали робити з окантовки навколо волоссяного покриву голови, потім підголювали волосся нижче лінії краю або знімали його машинкою № 0. Далі волосся зводили «нанівець» за допомогою машинки № 1. Цю лінію проводили від середини скронь до потиличного горба. Потім виконували «тушовку» для рівномірного переходу між знятим волоссям і тим, яке залишилося зверху. На тім'яній зоні волосся стригли за способом «на пальцях» або філірували. Лінія окантовки у стрижці «напівбокс» була трохи нижче; використовували машинку № 2.

Рис. 5.8. Зачіски з хвилями і валиками:

а — вечірня зачіска з валиками;

б — з укладанням волосся хвилями за вуха;

в, г — з хвилями без проділу;

д — напрями хвиль на потилиці збігаються;

е — зачіска з боковим проділом;

є — з проділом посередині голови

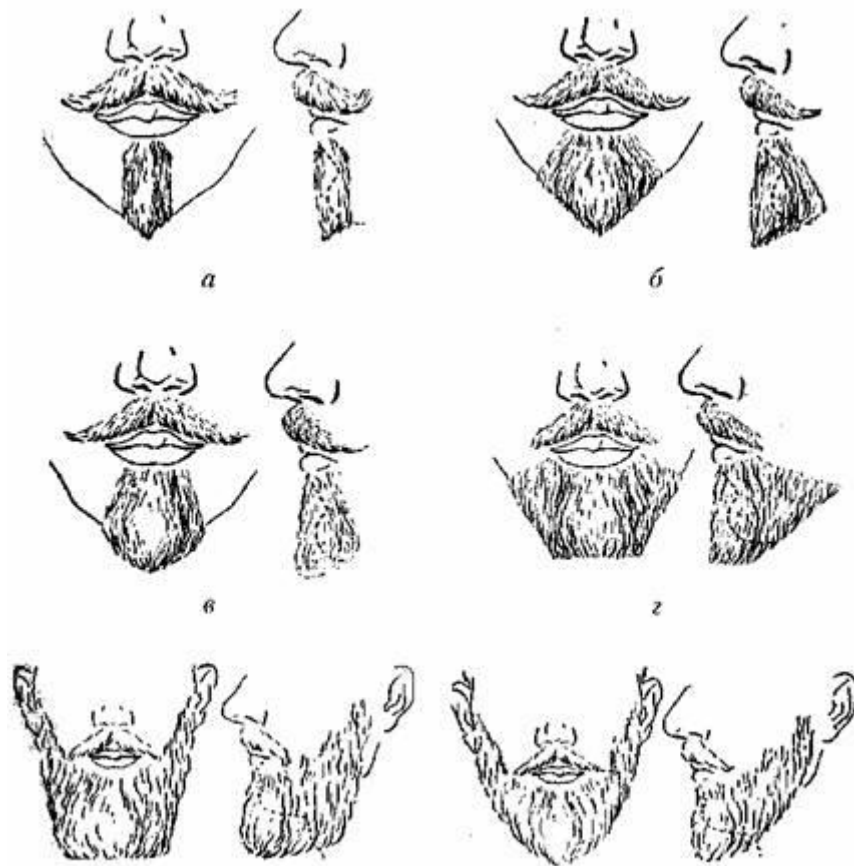

Рис. 5.9. Форми борід у 30-40 роки ХХст.:

а — клиноподібна; б — французька гостра; в — французька кругла; г — лопаткою; д — російська широка; е — російська вузька

Стрижка «полька» вважалася подовженою і мала три варіанти: довга, напівдовга, коротка. Вона була без окантовки на потилиці й дуже плавно сходила «нанівець». Окантовку виконували лише на скронях та над вухами. Зверху волосся залишали подовженим, зачісували від обличчя або набік. Межу між волоссям, зведеним «нанівець», і довгим зверху обробляли «тушовкою» та «шліфовкою». А у 40-ві роки ХХ ст. чоловічі зачіски залишилися без змін. Воєнний та післявоєнний час характерний практичною короткою стрижкою. До зачісок попереднього періоду в час війни додалася стрижка «наголо». У моді були невеличкі вуса, а бороди носили дуже рідко. Вдосконалювалася техніка виконання чоловічих стрижок. Перукарі використовували у роботі спеціальні щітки для укладання волосся, філірувальні ножиці та бритви. Волосся оббризували одеколоном і туалетною водою.

Жіноча мода 40-х років порівняно з чоловічою була різноманітнішою в основному щодо деталей і художнього оформлення, ніж силуету. Наприклад, носили коси, разом із тим модним вважалася напівдовге волосся (рис. 5.10).

Жінки робили валики на потилиці, укладали їх у сітки (рис. 5.11 а). Над чолом часто виконували буклі, зустрічні валики (рис. 5.11 б).

Після Другої світової війни у перукарському мистецтві з'явилися нові течії. Поширилася мода на високі над чолом зачіски з хвилями, великими локонами. Багато жінок робили перманент, збивали волосся в дрібні кучері (рис. 5.12).

Із створенням у 1947 р. колекції Крістіана Діора «Нью лук» («Новий вигляд») у моду ввійшли стрижки помірної довжини. Зачісці надавали пишності за рахунок накручування.

Рис 5.10. Зачіски з напівдовгого волосся

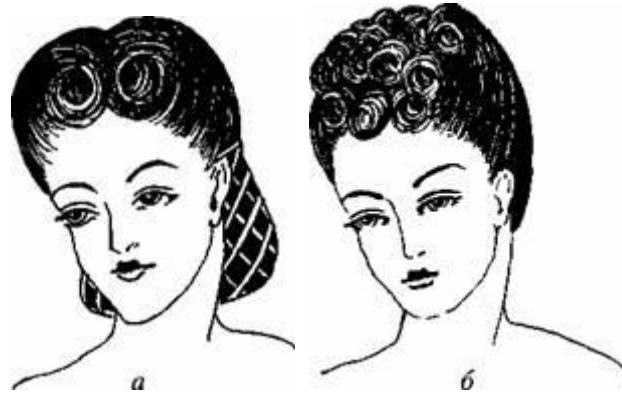

Рис. 5.11. Модні зачіски 40-х років:

а — валикоподібна, доповнена сіткою; б— з підібраним волоссям і кучерями на тім'ї

Зачіски, що з'явилися під впливом моди «Нью лук», мали об'єми на скронях та дещо підняту маківку. Для цього волосся накручували на декілька бігуді. Така нескладна технологія створення форми базувалась на простій стрижці, що мала прямий зріз або півколом.

У 40-ві роки ХХ ст. з'явився лак для волосся, що значно розширило можливості перукарів створювати нові зачіски, втілювати творчі фантазії й певним чином вплинуло на поширення конкурсних змагань.

Рис. 5.12. Популярні зачіски післявоєнного часу

